

Creu de terme d'Ordal

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Port d'Ordal - Coll de la Creu d'Ordal
Emplaçament Prop del coll, en un tram de carretera tallat de l'antiga N-340
Alçada: 503 m.

Coordenades:

Latitud: 41.389608091662
Longitud: 1.8767311732174
UTM Est (X): 406089
UTM Nord (Y): 4582618

Classificació

Número de fitxa 08068 - 23
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1952
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 542-I (15/11/1989)
Pla Especial i catàleg del patrimoni arquitectònic i ambiental de Cervelló, 2017. PEPAAC-ph-1.
Data aprovació: dt., 02/05/2017 - 12:00
Número inventari IPAC 30632
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios/Cultural
Titularitat Privada
Titular: 08067A001000180000AS

Fitxes associades:

Monument de la Batalla d'Ordal

Autoria de la fitxa

Juana María Huélamo Gabaldón - Kuanum

Data de registre de la fitxa:

dc., 20/12/2023 - 17:10

Descripció

La creu termenal és de pedra, està aïllada, i té una alçada de 5,30 metres. S'erigeix sobre d'un sòcol de planta rodona, el qual suporta tres graons superposats, tots de pedra ben tallada, seguint una forma octogonal. El fust neix d'una base ampla i motllurada, i es remata amb un capitell-magolla, tot de secció vuitavada. El fris de la magolla, ricament detallat, exhibeix a les seves cares, figures iconogràfiques en relleu, les quals estan separades entre si per sengles pilarets que delimiten els espais rectangulars interiors. En aquests espais s'hi disposen figuretes, de sants i evangelistes amb els seus símbols.

Estan representats, a part dels evangelistes, les figures dels sants patrons de les parròquies veïnes, com ara Sant Pere de Subirats, Sant Mateu de Vallirana i dels municipis de l'Ordal i Cervelló, Sant Esteve. A més, s'hi inclou la figura de Sant Isidre, patró de la pagesia. La creu, amb una forma llatina, està orientada de nord a sud i presenta una imatge de Jesucrist a la seva banda nord i una de la Mare de Déu, dempeus damunt una peanya, a la seva banda sud.

Un detall significatiu es troba al sòcol, on es pot llegir la inscripció amb la llegenda commemorativa que fa al·lusió a la seva benedicció:

"NOVITER AEDIFICATA AC BENEDICTA XVIII-MAII-MCMLII".

Aquesta data destaca el moment en què la creu va ser erigida i beneïda, i l'any en què es va reposar, subratllant d'aquesta manera, la seva importància històrica i religiosa.

Història

La història d'aquest singular element, sembla remuntar-se a èpoques antigues. Es tracta d'un pergami datat l'any 1599 que detalla l'existència d'una fita col·locada en aquest mateix indret per delimitar les terres del mas Pujol, també conegut com a Lledoner, així com les del mas de la Roca.

La fita segueix el traçat del camí reial que connecta Barcelona amb Vilafranca, culminant en la creu, antigament coneguda com d'Ordal. El transcurs de la història ha deixat empremtes en aquest monument.

Durant la Guerra del Francès, específicament el 19 de març de 1810, la creu va ser tràgicament destruïda, sobrevivint únicament els seus graons. El pas del temps va portar a la completa destrucció de la creu original durant els anys trenta del segle XX, i avui en dia no en resta cap vestigi. La creu actual, que substitueix la primitiva, va ser concebuda pel reconegut arquitecte Jeroni Martorell i realitzada pel mestre Florenci Daura, amb un cost estimat de 30.000 pessetes.

El 18 de maig de 1952, el bisbe de Barcelona, Gregori Modrego i Casaus, va beneir solemnement la Creu del Port d'Ordal. Es llogà un cotxe amb 50 places que va sortir de Cervelló cap a l'Ordal. (Roig Mestre, 2010: 148). A més, es van compondre uns goigs dedicats a la creu amb música de Mn. Francesc Baldelló, que es poden trobar a l'obra de Josep Raventós.

Un episodi rellevant va ocórrer l'any 1984, quan la creu va caure per l'acció del vent durant la instal·lació d'una pancarta de la volta ciclista a Espanya. Afortunadament, va ser restaurada per membres d'Amics de Vallirana durant l'Aplec de Sant Francesc d'aquell mateix any, que va ser anomenat l'aplec del Port d'Ordal per aquella ocasió. Des de l'any 2013, al costat de la creu, s'ha erigit un monument commemoratiu en honor al bicentenari de la Batalla de l'Ordal.

Bibliografia

AMB (2016) Text refós del pla especial i catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Cervelló. S.Ll. Àrea Metropolitana de Barcelona.

GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, Manuel. La accidentada historia del Puente del Lladoner (1988) S.Ll. Manuel González Moreno-Navarro.

ROIG MESTRE, Maria Montserrat (2010) I Centenari de la benedicció de l'Església nova de Sant Esteve de Cervelló (1908-2008). Cervelló: Parròquia de St. Esteve de Cervelló.

Enllaços d'interès:

[Cercador de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

